

STATENS HAVERIKOMMISSION (SHK)
BOARD OF ACCIDENT INVESTIGATION

SHK
BIBLIOTEKET

Rapport C 1989:66
Luftfartshändelse 1989-07-29
Långtarmen, AB län
Ärende SE-IXN 64/89

INNEHÅLL

RAPPORT C 1989:66

Rubrikerna har numrerats enligt den uppställning som rekommenderas av International Civil Aviation Organization (ICAO). Rubriker som inte återfinns i texten har streck i stället för sidhänvisning.

	Sid
Skrivelse till luftfartsverket	3
SAMMANFATTNING	5
INLEDNING	6
1 FAKTAREDOVISNING	7
1.1 Redogörelse för händelseförloppet	7
1.2 Personskador	7
1.3 Skador på luftfartyget	7
1.4 Andra skador	7
1.5 Besättningen	7
1.6 Luftfartyget	7
1.7 Meteorologisk information	8
1.8 Navigationshjälpmedel	-
1.9 Radiokommunikationer	-
1.10 Flygfältsdata	-
1.11 Färd- och ljudregistratorer	-
1.12 Haveriplats och luftfartygvrak	8
1.12.1 Haveriplatsen	8
1.12.2 Luftfartygvraket	8
1.13 Medicinsk information	8
1.14 Brand	8
1.15 Överlevnadsmöjligheter	8
1.16 Särskilda prov och undersökningar	-
1.17 Övrigt	-
2 ANALYS	9
3 SLUTSATSER	9
3.1 Undersökningsresultat	9
3.2 Sannolik haveriorsak	9
4 REKOMMENDATIONER	9
5 ÖVRIGT	-

BILAGA

- 1 Utdrag ur cert reg beträffande föraren (endast till luftfartsverket)

Anmärkning

All tidsangivelse i rapporten avser svensk sommartid (SST) = UTC + 2 timmar

STATENS HAVERIKOMMISSION

Datum
1989-11-24

Ärendebeteckning
SE-IXN 64/89

Luftfartsverket

Rapport C 1989:66

Statens haverikommission (SHK) har undersökt en luftfartshändelse som inträffade den den 29 juli 1989 på fjärden Långtarmen SV om Svartsjölandet, AB län, med luftfartyget SE-IXN.

SHK får härmed enligt 121 § luftfartsförordningen (1986:171) överlämna rapport över undersökningen.

Hans Gullberg

Nils Benker

Claes Jernow

SAMMANFATTNING AV UTREDNINGSRAPPORT C 1989:66
Ärende SE-IXN 64/89

Luftfartyg typ:	Cessna FRI72G
Tidpunkt för händelsen:	1989-07-29 ca kl 10.25
Plats:	Fjärden Långtarmen SV om Svartsjö- landet, AB län
Typ av flygning:	VFR, allmän flygträning
Väder:	Vind SW/5-10 kt, CAVOK
Antal ombord:	1
Personskador:	Inga
Skador på luftfartyget:	Omfattande
Förarens ålder, certifikat:	54, A och sjö
Förarens totala flygtid:	527 timmar, varav 2 timmar på typen

Haveriet berodde på att föraren inte kunde parera en studs vid landningen.
Bidragande faktor till haveriet var förarens ovana vid flygplantypen.

INLEDNING

Statens haverikommission (SHK) underrättades den 29 juli 1989 kl 11.00 om att ett luftfartyg med registreringsbeteckningen SE-IXN havererat på fjärden Långtarmen SV om Svartsjölandet, AB län, samma dag kl. 10.30.

Händelsen har utretts av SHK som företräts av Hans Gullberg, ordförande, Nils Benker, utredningschef, och Claes Jernow, sakkunnig.

SHK har sammanträtt

<u>Dag</u>	<u>Plats</u>	<u>Närvarande</u>
1989-09-28	SHKs kansli	Gullberg, Jernow, från luftfartsverket K G Bask, från KSAK Torbjörn Alm

1 FAKTAREDOVISNING

1.1 Redogörelse för händelseförloppet

Föraren tränade med flygplanet SE-IXN landning på fjärden Långtarmen i höjd med Stenhamra. Vid landning i SV riktning fick föraren i samband med första kontakt med vattenytan en studs. Vid nästa kontakt med vattenytan grävde höger ponton med långsam rundslagning som följd.

1.2 Personskador

	<u>Besättning</u>	<u>Passagerare</u>	<u>Övriga</u>
Omkomna	-	-	-
Allvarligt skadade	-	-	-
Lindrigt skadade	-	-	-
Inga skador	1	-	-

1.3 Skador på luftfartyget

Omfattande.

1.4 Andra skador

Inga.

1.5 Besättningen

Föraren var vid haveritillfället 54 år och hade gällande A cert jämte sjöflygbehörighet.

<u>Flygtid (timmar)</u>	<u>Senaste 24 timmar</u>	<u>90 dagar</u>	<u>Totalt</u>
Alla typer	0.1	10	527
Denna typ		2	2

Föraren har innehaft behörighet att föra sjöflygplan i ca tjugo års tid. Hans huvudsakliga flygerfarenhet hänför sig till ca 400 timmars sjöflygning med flygplantypen MFI 9 S.

Inflygning på Cessna FR172G gjordes 1989-05-30.

Antal landningar aktuell typ senaste 90 dagarna: 10
Dessa landningar gjordes i samband med typinflygningen.

Senaste PFT (periodisk flygträning) genomfördes 1989-05-24 på MFI 9 S.

1.6 Luftfartyget

Ägare/Innehavare: Mälarhöjdens flygplanförening

Luftfartyget

Typ:	Cessna FR172 G
Serienummer:	0196
Tillverkningsår:	1970

Flygvikt: Max tillåten 1150 kg, aktuell 850 kg
 Aktuellt tyngdpunktsläge: Inom tillåtna gränser

Motorfabrikat: Continental
 Motormodell: IO 360 D
 Antal motorer: 1

Bränsle (typ/beteckning) som tankats före händelsen: 100 LL

Total gångtid (luftfartyget): 2380 timmar
 Gångtid efter senaste periodiska
 tillsyn: 42 timmar
 Motorgångtid efter grundöversyn: 1134 timmar
 Propeller efter grundöversyn: 42 timmar

Propeller: Mc Cauley

Luftfartyget hade gällande luftvärdighetsbevis.

1.7 Meteorologisk information

Vind 250⁰/5-10 knop, CAVOK
 Enligt föraren var vinden byig vid tillfället.

1.12 Haveriplats och luftfartygvrak

1.12.1 Haveriplatsen

Position 59⁰ 20' N 17⁰ 40' E

1.12.2 Luftfartygvraket

Vingspetsarna, en dörr m m skadade.

1.13 Medicinsk information

Det finns inget som tyder på annat än att föraren var i god fysisk och psykisk kondition.

1.14 Brand

Utbröt ej.

1.15 Överlevnadsmöjligheter

Goda.

Axelremmar användes, brast ej.

ELT

Aktiverades.

2 ANALYS

Förarens huvudsakliga flygerfarenhet hänför sig till sjöflygning, som han i likhet med andra privatflygare med sjöflygbehörighet utövat under sjöflygsäsongerna. Han hade gedigen erfarenhet av flygplantypen MF1 9 S men ingen annan erfarenhet av den vid haveriet aktuella flygplantypen än den han fått under ca två timmars typinflygning. De båda flygplantyperna skiljer sig från varandra vad gäller flygegenskaper. Detta kan förklara att föraren ej korrekt parerat en studs vid landningen med den för honom ovana flygplantypen.

3 SLUTSATSER

3.1 Undersökningsresultat

- a) Föraren var behörig att utföra flygningen.
- b) Luftfartyget var luftvärdigt.
- c) Något tekniskt fel på flygplanet, som kan ha orsakat haveriet, har inte påvisats.
- d) Vädret har ej inverkat.
- e) Flygplanet fick vid landning på vatten en studs med påföljd att planet havererade.

3.2 Sannolik haveriorsak

Haveriet berodde på att föraren inte kunde parera en studs vid landningen. En bidragande faktor till haveriet var förarens ovana vid flygplantypen.

4 REKOMMENDATIONER

Inga.

